

Onderwerp	Gesprek met gespreksleider Bruno Bruins n.a.v. motie F.3 "Aanstellen gespreksleider" d.d. 11 mei 2023
Datum	Vrijdag 9 juni 12.00 uur
Fractie	ChristenUnie/SGP
Fractievoorzitter	Judith Klokkenburg
Aanwezig	Bruno Bruins (gespreksleider), Lilianne Blankwaard-Rombouts (griffier), Jochem Hoogenboom (verslaglegging), Judith Klokkenburg (fractievoorzitter ChristenUnie/SGP) Simon Fritschij (fractievertegenwoordiger ChristenUnie/SGP)

Het gesprek is opgebouwd uit vier elementen die voortkomen uit de motie F.3 "Aanstellen gespreksleider" d.d. 11 mei 2023, te weten:

1. Het grijze gebied;
2. De verhoudingen en het vertrouwen tussen partijen;
3. De verschillen in partijfinanciering (ongelijk speelveld en transparantie);
4. De samenstelling van het college van B&W.

De ChristenUnie/SGP (hierna: "CU/SGP") heeft de motie F.3 "Aanstellen gespreksleider" d.d. 11 mei 2023 niet ingediend, maar wel gesteund. Voor de CU/SGP wegen de verhoudingen, het onderlinge vertrouwen tussen partijen en de cultuur in de gemeente Den Haag het zwaarst. Daaronder vallen ook de partijfinanciering en transparantie.

Hoewel de situatie is veranderd door de vrijspraak van De Mos, is het wat CU/SGP betreft ook niet nodig om weer volledig opnieuw te starten met de coalitieonderhandelingen. Op dit moment heeft de gemeente Den Haag een democratisch gekozen meerderheidscoalitie. Het heeft lang geduurd om te komen tot een coalitieakkoord en de wethouders zijn inmiddels aan de slag. De CU/SGP heeft derhalve vanuit pragmatische overwegingen twijfels bij opnieuw beginnen van onderhandelingen, maar ziet geen fundamentele bezwaren wanneer partijen wel zouden besluiten hiertoe over te gaan.

1. Het grijze gebied

De CU/SGP stelt dat het hier met name gaat over het thema integriteit. Integriteit is niet zwart-wit, daarom is het een grijs gebied. Integriteit en integer handelen is heel persoonlijk en laat zich moeilijk in regels vastleggen. Daarom is het noodzakelijk dat je elkaar erop kunt bevragen. Daarvoor is onderling vertrouwen en een open houding jegens elkaar zeer belangrijk. In dit verband kan de burgemeester een stevige(re) rol innemen.

De fractie CU/SGP ziet graag dat er regelmatig aandacht komt voor het onderwerp integriteit, bijvoorbeeld bij bespreking of actualisering van de Gedragscode en bij de Raadsconferenties.

2. De verhoudingen en het vertrouwen tussen partijen

CU/SGP geeft aan de afgelopen jaren een prima verhouding met alle partijen in de gemeenteraad te hebben. De fractie CU/SGP herkent de terminologie "verzielte verhoudingen" dan ook niet. Wel concludeert de CU/SGP dat polarisatie in de gemeenteraad toeneemt. Dat begint op sociale media, maar werkt door naar de gemeenteraad. Politici in de raad worden terughoudender om hun meningen uit te dragen, omdat zij vrezen voor de online reacties, ook van elkaar. Door de toename

van polarisatie en het verharde (online) debat, gaat de inhoudelijke kwaliteit van de debatten achteruit. Het ontbreekt de gemeenteraad van Den Haag aan vertrouwen. Dat is slecht voor uitstraling naar de stad. Het vertrouwen is te vaak beschaamd en afspraken zijn niet nagekomen.

Tot een aantal weken geleden bestond er een harde lijn tussen de oppositie en de coalitie. Sinds dit expliciet in de raad is benoemd (een aantal weken geleden), is beweging ontstaan in deze verhoudingen. Wethouders en raadsleden zijn met deze verschuiving aan het oefenen.

Er bestaat geen veilig klimaat waarin raadsleden zich durven uitspreken tegen ongepast gedrag van collega-raadsleden. De fractie CU/SGP vraagt zich af wat de raad nog meer kan doen dan het afspreken van een Gedragscode? De raad kan wellicht aanvullend op de Gedragscode nog nadere afspraken maken, in de vorm van spelregels. Hierbij is commitment van iedereen belangrijk. Door het actualiseren van de gemaakte afspraken of te spreken over spelregels, zorg je er wellicht voor dat het meer leeft dan wanneer je een Gedragscode na de verkiezingen overhandigd krijgt.

3. De verschillen in partijfinanciering (ongelijk speelveld en transparantie)

Op 5 november 2021 heeft de raad de motie HSP.7 "Transparantie over alle geldstromen van politieke partijen" aangenomen. Deze motie is niet bindend en volgens de fractie CU/SGP kunnen fractievoorzitters en politieke partijen hier lastig aan worden gehouden. Daarnaast speelt discussie over het huidige systeem van financiering van lokale partijen op landelijk niveau, in het kader van de Wet op de Politieke Partijen.

Voor nu en de gemeente Den Haag is het van belang dat volksvertegenwoordigers open en transparant zijn over waar het geld vandaan komt. Dat is nu goed geregeld binnen de fracties zelf, maar het is ook belangrijk hoe partijen en verenigingen dit inregelen.

Ook in dit verband is de cultuur in de gemeente(raad) belangrijk. Wanneer de onderlinge verhoudingen goed zijn, kan je hierover met elkaar in gesprek en elkaar eventueel aanspreken. Op dit moment is het klimaat echter te vijandig. De fractie CU/SGP denkt in dit kader aan intensieve(re) ondersteuning, bijvoorbeeld door de gemeentelijke accountant.

4. De samenstelling van het college van B&W

De fractie CU/SGP is van mening dat de stad niet gebaat is bij het openbreken van het coalitieakkoord. Aanschuifvariant heeft CU/SGP om pragmatische redenen twijfels bij. Wel zou de coalitie beter haar best moeten doen om de oppositiepartijen te betrekken bij het besturen van de stad. De CU/SGP zou aan de coalitiepartijen willen vragen om na te denken over hoe de oppositie -met name Hart voor Den Haag - beter betrokken kan worden bij het bestuur. De geluiden uit de verschillende oppositiefracties zouden beter gewogen kunnen worden. Bijvoorbeeld door een rondje langs de fracties te maken bij het opstellen van de begroting. Het is wenselijk om ook de raadsleden uit de oppositie mede-eigenaar te maken van de opgaven waar de stad voor staat.

Agendavoorstel voor Raadsconferenties

Tijdens de raadsconferentie zou het voornamelijk moeten gaan over de omgangsvormen in de raad, de onderlinge sfeer tussen raadsleden en het onderwerp integriteit. Het is wenselijk als er een (minder vijandelijk) klimaat ontstaat waar raadsleden elkaar kritischer durven te bevragen.